

LUNDS KOMMUN
lunds.kommun@lund.se

2023-12-21
1 (20)
Dnr- SI 2023:5850

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Fågelskolan
i Lunds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Fågelskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Fågelskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla varierade metoder för att se till att elever med regelbundenhet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt påverka det kommande arbetet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för samtliga lärare att regelbundet diskutera och samverka kring frågor som rör bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:5850) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Fågelskolan* leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att rektorn kontinuerligt och på olika sätt följer upp och analyserar skolans kunskaps- och studieresultat samt hur värdegrundsresultatet integreras i undervisningen. Granskningen visar vidare att rektorn fattar beslut om relevanta utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser, som är väl grundade i rektorns uppföljning och analys. Granskningen visar även att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och vidtar vid behov åtgärder så att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar. Därutöver visar granskningen att rektorn aktivt arbetar för att tydliggöra skolans arbets- och förhållningssätt och tillämpas av lärare samt att rektorn organiserar arbetet på ett sätt som ger goda förutsättningar för samverkan.

Rektorns uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt och på olika sätt följer upp och analyserar skolans kunskaps- och studieresultat samt hur värdegrundsresultatet integreras i undervisningen. I intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa framkommer att rektorn följer upp elevers betyg, resultat på nationella prov och de kunskapsuppföljningar som lärare dokumenterar i skolans digitala plattform varje termin. Vidare följer skolutvecklingsgruppen, som består av skolledningen och förstelärarna, varje vecka upp hur planerade aktiviteter inom ramen för skolans prioriterade utvecklingsarbete fortskrider på respektive stadium samt hur värdegrundsarbetet fortlöper utifrån skolans värdegrundsplan. Rektorn följer även upp undervisningen genom verksamhetsbesök. Ett viktigt underlag för rektorns uppföljningsarbete är det som skolan kallar analysmöten. Rektorn har analysmöten med varje årskurs tre gånger per termin där rektorn tillsammans med biträdande rektor, lärare och representanter från elevhälsan diskuterar och granskar såväl

kunskapsresultat som resultat avseende trygghet, studiero och frånvaro. Exempel på underlag som lyfts under analysmötena är resultatet av genomförda kartläggningar, screeningar och bedömningsstöd, men även resultatet av sociogram, trygghetsvandringar och trivselenkäter samt statistik över kränkande behandling. Dessa analysmöten leds av rektorn och biträdande rektor som är ordförande respektive sekreterare. Mötena har en fast dagordning och inleds med att mentorn för en aktuell klass beskriver nuläget. I analysmötet deltar kommande mentorer för en aktuell klass som ett reflekterande team, vars uppdrag är att lyssna på mentorn, återge mentorns bild och ställa fördjupande frågor. Samtliga deltagare i analysmötet ska sedan identifiera den största utmaningen för den aktuella klassen, fördjupa sig, identifiera träffsäkra åtgärder samt fördela ansvar för åtgärderna, sedan följs åtgärderna upp på nästkommande möte och ett nytt nuläge beskrivs. Det framgår av intervjuer med rektorn, elevhälsan och av inskickad dokumentation att rektorn bland annat identifierat att undervisningen är mer varierad nu än tidigare och att skolans analysmöten bidragit till den utvecklingen, men att det finns enstaka lärare vars undervisning behöver varieras ytterligare. Vidare har rektorn identifierat att en viktig anledning till uteblivna betyg i årskurs 9 är brister i elevers språkliga förmåga som inte undervisningen kompenserat för i tillräcklig utsträckning. Rektorn har även identifierat att elever i högstadiet har låg motivation till skolarbetet och att en grupp elever i högstadiet har låga kunskaper i engelska med anledning av att eleverna nyligen börjat i svensk skola. Vidare har rektorn i uppföljningen att det finns många elever på lågstadiet med språkstörning. Rektorn har identifierat att undervisningen på lågstadiet inte varit utformad på ett sätt som varit tillräckligt anpassat efter dessa elever. Det framgår att rektorns slutsatser bland annat är att lärare ytterligare behöver arbeta för att stärka elevernas språkliga förmågor, att elever på högstadiet ska ges ytterligare stöd och stimulans för att motiveras och att eleverna med låga kunskaper i engelska behöver undervisning i mindre grupp för att ges en möjlighet att nå målen.

Utvecklingsåtgärder och resursfördelning

Granskningen visar att rektorn fattar beslut om relevanta utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser, som är väl grundade i rektorns uppföljning och analys. Av intervju med rektorn och av inskickad dokumentation framgår att skolans pågående arbete med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt fortsätter för att stärka elevernas språkliga förmåga. Mot lågstadiet riktar rektorn ett arbete om språkstörning som innefattar fortbildning, handledning av specialpedagog samt utökade resurser avseende svenska som andraspråk. Det framgår även att skolan har ett pågående arbete med lektionsdesign, som är ett utvecklingsarbete som omfattar undervisningens utformning och tillgänglighet. Rektorn har beslutat att fördjupa arbetet med återkoppling inom ramen för arbetet med lektionsdesign för att stärka

elevers motivation genom att eleverna stöttas i att förstå målen och sin egen utveckling. Avseende eleverna i högstadiet med låga kunskaper i engelska har rektorn omfördelat resurser och skapat en mindre undervisningsgrupp under ledning av en lärare med särskild kompetens, vilket gett gott resultat. I intervju med elevhälsan och rektorn framkommer att rektorn har organiserat så att skolans specialpedagoger har mandat att löpande omfördela och rikta resurspersonal utifrån behov som uppstår i verksamheten. Rektorn informeras av specialpedagogerna varje vecka om hur behoven ser ut i olika klasser och beslutar om hur resurser ska fördelas om det är svårt för specialpedagogerna att avgöra vilken fördelning som är träffsäker och möjlig.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och vid behov vidtar åtgärder för att alla elever oavsett könstillhörighet ska ges samma förutsättningar. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa framgår att rektorn följer upp kunskaps- och trygghetsresultat utifrån kön. Vidare ligger anmälningar om kränkande behandling och resultat av skolans, likväl som Skolinspektionens, enkäter till grund för en uppföljning ur ett jämställdhetsperspektiv. Det framgår vidare att rektorn, genom sin uppföljning av enkäter, har identifierat att flickors och pojkars upplevelser av hur de bemöts av sina lärare skiljer sig åt. Rektorn har därför beslutat om att elevers upplevelser av hur de behandlas och vilka förutsättningar de ges ska utgöra ett särskilt fokus i skolans jämställdhetsarbete. För att ta reda på varför och hur flickors och pojkars upplevelse skiljer sig åt har rektorn initierat ett arbete med fokusgrupper där en representant från elevhälsan ska intervjuar mindre grupper med pojkar respektive flickor. Resultatet av intervjuerna kommer sedan att ligga till grund för det fortsatta arbetet. Det framkommer även i intervju med rektorn att rektorn har bjudit in personal från den centrala förvaltningen för att ge lärarna fortbildning i ett normkritiskt förhållningssätt.

Rektorns ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn arbetar aktivt för att tydliggöra skolans arbets- och förhållningssätt och att dessa tillämpas av lärare samt att rektorn organiserar arbetet på ett sätt som ger goda förutsättningar för samverkan. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa framgår att skolans analysmöten även är ett forum där lärarna, tillsammans med elevhälsa och rektorn, har möjlighet att samverka kring klasser och elever. Skolans analysmöten är även ett forum för rektorn att följa och styra lärares arbete och utveckling. Det framkommer också att rektorn har organiserat arbetslagsmöten för respektive stadium varje vecka som skolans specialpedagoger är med och leder och där även personal från trygghetsteamet deltar. Det framgår att rektorns beslutade arbetssätt som språk- och kunskapsutvecklande

arbetssätt och lektionsdesign förmedlas till lärarna och används vidare av lärarna för att utveckla undervisningen. Detta sker genom exempelvis det kollegiala lärandet i arbetslagen en gång i veckan som leds av förstelärarna, vilka i sin tur ingår i skolutvecklingsgruppen. Som en del av det kollegiala lärandet ingår vidare varje lärare i ett pedagogiskt par, tillsammans med en lärare från ett annat stadium. Lärarna inom de pedagogiska paren genomför auskultationer hos varandra för att bland annat utveckla skolans arbete med lektionsdesign. Sammantaget framgår att det i hög grad råder en samstämmighet bland lärare kring hur undervisningen ska bedrivas och hur de ska förhålla sig till elever. Rektorn har även i samverkan med personalen utvecklat ett förväntansdokument, som omfattar skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt avseende bland annat undervisning och studiero. Detta innehåll förmedlas och förankras bland all personal på skolan under läsårets uppstart och avslut, med ett särskilt fokus på nya medarbetare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att lärarnas undervisning är strukturerad och att strukturen exempelvis omfattar en tydlig start på lektionen samt att mål och syfte tydliggörs i undervisningen. Lärare utformar en undervisning som är varierad och omfattar olika arbetssätt och arbetsformer och ger elever ett väl avvägt och anpassat stöd. Granskningen visar även att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Lärare anpassar på olika sätt undervisningen till elevers förmågor och undervisningen stimulerar alla elever oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Därutöver visar granskningen att lärare utformar undervisningen på ett sådant sätt att det ingår

övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Granskningen visar slutligen att flera lärare visserligen ser till att elever får visst inflytande över undervisningens innehåll och utformning, men att de däremot inte med varierande metoder och med regelbundenhet planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna .

Strukturerad, varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att lärarnas undervisning är strukturerad och att syftet med undervisningen tydliggörs. Av intervjuer med elever och lärare framgår att lektionerna är förutsägbara genom att de innehåller en tydlig start med gemensam inledning och introduktion. Lärare har ett tydligt upplägg på lektionerna och förmedlar lektionsinnehållet eller lektionens moment genom att exempelvis skriva på tavlan eller berätta muntligt i början på lektionerna. Flera lärare gör också redan på förhand lektionsinnehållet tillgängligt för elever på den digitala lektionsplattformen. Det framgår att lärarna arbetar med att förmedla mål och syfte med undervisningen genom att exempelvis ha lappar med målen uppsatta, genom att använda konkreta matriser som de visar och diskuterar med eleverna och/eller genom att lärarna tillgängliggör sin pedagogiska planering. Lärare gör också olika avvägningar utifrån lektionernas längd och innehåll genom att till exempel presentera mål i början av ett arbetsområde eller att de presenterar mål i slutet av lektionerna när de prioriterar intresseväckande inledningar. Lektionerna avslutas gemensamt och avslutningen omfattar ofta en summering och en återkoppling till målen.

Granskningen visar att lärare utformar en undervisning som är varierad och omfattar olika arbetssätt och arbetsformer och att lärare även ger elever ett väl avvägt och anpassat stöd. Av intervjuer med elever och lärare framgår att arbetet med lektionsdesign har lett till att lärarna aktivt planerar lektioner i flera segment med olika aktiviteter och/eller arbetssätt. Eleverna får ofta växla mellan att arbeta enskilt, i par eller i grupp samt de växla aktiviteter under lektionerna. Vidare framkommer att lärare även använder arbetssätt där eleverna aktivt diskuterar med varandra och stöttar varandra. Det framgår av intervjuerna att lärarna stöttar eleverna genom att lärare aktivt söker upp elever för att försäkra sig om att elever förstår och kommer igång med arbetet och att lärare förklarar på olika sätt tills eleverna förstår. Det framgår också att lärare visar konkreta elevexempel från olika steg i arbetsprocessen för att hjälpa eleverna komma igång och engagera eleverna i processen. Flera lärare genomför också mindre genomgångar under lektionens gång för att förtydliga innehåll och ytterligare förklara moment.

Motivation, självförtroende och förväntning

Granskningen visar att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation. I intervju med lärare framkommer att lärare, för att öka elevernas självförtroende, ger eleverna återkoppling där de uppmuntrar eleverna och bekräftar vad eleverna har gjort bra eller bekräftar att eleverna har gjort sitt bästa efter deras förutsättningar. Dessutom bekräftar lärarna att eleverna arbetat efter sin förmåga samt betonar och förtydligar för eleverna vad eleverna kan. Ytterligare exempel på att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende är att lärare är tydliga med att det är okej att göra fel. Lärare berömmar och uppmuntrar också frågor från eleverna och att elever visar när det är något de inte kan eller förstår. Vidare framgår att lärarna har höga förväntningar på eleverna, vilket de förmedlar genom att de visar att de tror att alla elever kan även om det kan ta olika lång tid. För att motivera eleverna arbetar lärarna på högstadiet med att tydliggöra mål på ett sätt så att eleverna verkligen ska förstå och veta vad de ska lära sig. I intervjuer med elever framkommer att lärarna för att motivera eleverna bland annat har inslag av dans och rörelser under lektioner. Vidare framkommer att eleverna exempelvis får göra digitala frågesporer och temalektioner inför högtider.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att lärare på olika sätt anpassar undervisningen till elevers förmågor så att undervisningen ska stimulera alla elever oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. I intervjuer med lärare och elever framkommer att lärare möjliggör för eleverna att arbeta med uppgifter på olika svårighetsnivåer. Lärare ger också elever möjlighet att arbeta i par eller grupper som är indelade på ett sätt som ger eleverna förutsättningar att kunna stötta och utmana varandra i arbetet med vissa uppgifter eller övningar. Lärare utmanar även elever genom att de i de återkopplingar de ger även lägger till moment med ökat svårighetsgrad. Lärare i högstadiet arbetar också i stor omfattning med att utforma uppgifter där eleverna hela tiden har möjlighet att utveckla och lägga till i sina svar. I arbetet med sådana uppgifter stöttar och hjälper flera lärare aktivt elever med att utveckla uppgifterna. Lärare ser också till att elever får möjlighet att använda konkret material och olika läromedel. Det framkommer vidare att lärare använder bildstöd i undervisningen och arbetar med att visualisera uppgifter, med hjälp av bilder eller konkret material. Lärarna tillhandahåller också emellanåt länkar till fördjupande uppgifter för att eleverna ska kunna fördjupa sig ytterligare i en fråga alternativt för att öka förståelsen för en uppgift.

Reflektion och strategier för lärande

Granskningen visar att lärare utformar undervisningen på ett sådant sätt att det ingår övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. I intervjuer med lärare och elever framkommer att lärare på olika sätt ser till att elever ges möjlighet att arbeta med frågor utan ett givet svar i olika ämnen. Exempelvis får elever arbeta med källkritik i något ämne och med att resonera och motivera olika uppgifter i andra ämnen. Det framkommer vidare att eleverna i några ämnen får resonera kring olika val i arbetsprocessen och att elever vid läsning får reflekterande frågor som exempelvis "Vad skulle du vilja förändra i boken?". I intervjuer med elever och lärare framkommer att lärarna använder olika strategier beroende på stadium i fråga om hur eleverna får reflektera kring sitt eget lärande. Elever på lågstadiet får inom ramen för undervisningen öva på att värdera sina kunskaper och öva på att motivera deras värderingar. Lärarna använder i dessa fall metoder som är anpassade efter elevernas ålder så att eleverna ges förutsättningar att kunna redogöra för sina reflektioner på utvecklingssamtal. Vidare frågar lärare på lågstadiet exempelvis efter lektioner vad eleverna tar med sig och ber eleverna beskriva och förklara vad de lärt sig. Lärare på mellanstadiet ger eleverna exempelvis ett test i början av ett arbetsområde eller moment och sedan samma test slutet av arbetet för att synliggöra elevers progression. I ett ämne eleverna får ett antal frågor i början av ett moment och sedan samma frågor i slutet för att visa vad eleverna lärt sig.

Metoder för planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att flera lärare visserligen ser till att elever får visst inflytande över undervisningens innehåll och utformning, men att de däremot inte med varierande metoder och med regelbundenhet planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Det framkommer i intervjuer med elever och lärare att lärare i hög utsträckning förlitar sig på att elever muntligen och spontant tar upp vad de tycker och tänker om undervisningen. Visserligen framkommer att flera lärare gör eleverna delaktiga i det kommande arbetet genom att eleverna får påverka arbetssätt i undervisningen men även innehållet i ämnen. Som exempel har elevernas synpunkter lett till att de får genomföra fler praktiska uppgifter i ett ämne och att arbetet med ord och begrepp förändrats i ett annat ämne. Vidare framkommer att eleverna i andra ämnen fått påverka vad de ska producera utifrån ett bestämt tema och att de fått påverka examinationsformer. Det framkommer även att utvärderingar av undervisningen saknar regelbundenhet och systematik men att elever på vissa lektioner eller i vissa ämnen får utvärdera undervisningen, exempelvis genom att läraren använder en exit ticket eller att läraren låter eleverna utvärdera arbetet efter ett arbetsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla varierade metoder för att se till att elever med regelbundenhet får möjlighet att delge sina synpunkter om undervisningens innehåll och upplägg samt påverka det kommande arbetet.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna visserligen ges vissa möjligheter att vara med och påverka undervisningens innehåll och upplägg men att eleverna däremot varken utvärderar undervisningen systematiskt och regelbundet tillsammans med lärarna eller har reellt inflytande över undervisningen. Genom att eleverna ges en ökad delaktighet i utvärderingen och planeringen av undervisningen ser Skolinspektionen en möjlighet till ökad motivation bland eleverna.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Vidare framgår av läroplanen att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.¹ Rektorn har ett särskilt ansvar för att se till så att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna inledningsvis gemensamt diskuterar i vilka former och med vilken regelbundenhet eleverna ska ges möjlighet att utvärdera och lämna synpunkter på undervisningen. Förslagsvis kan rektorn också inventera hur olika lärare arbetar med att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, vilka metoder som används och hur det fungerar. I det kommande arbetet kan olika metoder behöva utvecklas för de olika stadierna så att eleverna ges förutsättningar att utvärdera och lämna synpunkter efter ålder och mognad men det kommande arbetet kan även införlivas i lärarnas arbete i de pedagogiska paren för att olika metoder ska kunna sprida sig över stadiegränserna.

¹ Förordning (SKOLF5 2010:37) om läroplan för grundskolan, fritidshemmet och förskoleklassen (Lgr22), kap. 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

² Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Arbetet kan sedan följas upp och utvärderas av skolutvecklingsgruppen tillsammans med skolans andra utvecklingsarbeten.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att personalen bedriver ett samlat arbete för att främja studieron, som även inkluderar eleverna. Vidare visar granskningen att personalen på ett aktivt och medvetet sätt arbetar med att skapa en trygg skolmiljö genom att kartlägga och analysera elevers upplevda trygghet samt hur elevers lärande påverkas

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att personalen bedriver ett samlat arbete för att främja studieron, som även inkluderar eleverna. I intervju med lärare och rektor framkommer att lärare i början av varje läsår formulerar trivselregler och förhållningsregler i samråd sina respektive mentorsklasser. Ordningsreglerna, som uppdateras årligen tillsammans med elever, vårdnadshavare och personal, behandlar även ordning på lektioner. Det framgår också att skolan har gemensamma riktlinjer för hur lärare ska arbeta för att främja studieron och att dessa följs av lärarna. Riktlinjerna innefattar exempelvis att samla in elevers mobiltelefoner, ha fasta placeringar för eleverna i klassrummet och att eleverna inte ska ha ytterkläder på sig i klassrummen. Därutöver framkommer att samtliga elever tar del av skolans förväntansdokument och att såväl klassråden som utvecklingssamtal behandlar elevernas upplevelse av studieron. Lärare diskuterar även studiero i arbetslagen.

Arbetet med en tydlig lektionsstruktur utgör en viktig del av arbetet med studiero. Därutöver framgår att lärarna har olika strategier för att främja studieron i klassrummet och att lärarna använder olika strategier beroende på stadium. Lärare i lågstadiet arbetar med en typ av belöningsystem där de samlar stjärnor och firar framgång för att motivera till studiero. Lärare på mellanstadiet beskriver istället hur de arbetar med en konsekvenstrappa medan det framgår att lärare på högstadiet arbetar

med att skärma av delar av klassrummet för elever som har behov av det. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn samt av inskickad dokumentation framgår att arbetet med att skapa studiero är något som tas upp på analysmöten. Analysmötena är också ett forum där lärare, elevhälsa och rektorn tar ett samlat grepp med att planera och följa upp insatser för grupper där studieron inte varit tillfredsställande, vilket lett till ett gott resultat. Det framkommer däremot att det kring enstaka delar av det samlade studieroarbetet finns ett fåtal lärare som har en avvikande uppfattning och förhållningssätt, exempelvis vad gäller utvisning av elever och vad som kan betecknas som studiero, men att rektorn, inom ramen för sitt pedagogiska ledarskap, bedriver ett aktivt arbete för att öka samsynen även kring dessa delar.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att personalen på ett aktivt och medvetet sätt arbetar med att skapa en trygg skolmiljö genom att kartlägga och analysera elevers upplevda trygghet samt hur elevers lärande påverkas. Det framkommer i intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn att skolan kartlägger elevernas trygghet genom att elever svarar på enkäter med frågor om trivsel och trygghet och att elevrepresentanter från samtliga klasser gör trygghetsvandringar tillsammans med representanter från elevhälsan. Frågor om trivsel och trygghet ingår också i klassråd och utvecklingssamtal. Det framgår också att trygghet följs upp på skolans analysmöten genom att lärare, elevhälsa och rektor granskar underlag som statistik om kränkande behandling, sociogram, trygghetsvandringar och trygghetsrelaterade enkäter samt att de utifrån underlagen identifierar och följer upp åtgärder. Det framgår vidare att rektorn identifierat att den upplevda tryggheten på högstadiet är lägre än i de andra stadierna. Därutöver har rektorn identifierat att skolgården och kapprummen kan upplevas otrygga för elever i låg- och mellanstadiet. För att komma fram till lämpliga åtgärder inom identifierade områden har rektorn samverkat med elevrådet. Rektorn har bland annat behövt tillsätta resurser så att elevcaféet på högstadiet är öppet mer och hen har säkerställt att det finns rastaktiviteter för samtliga elever. Därutöver framgår av intervju med rektorn och av inskickad dokumentation att skolan tidigare har haft problem med att elever vid upprepade tillfällen utlöst skolans brandlarm vilket gav upphov till otrygghet och störde elever i deras skolarbete. Efter en diskussion med elevrådet genomförde elever i årskurs 9 besök i övriga klasser och berättade om deras upplevelse hur det påverkade deras skolarbete när brandlarmet utlöstes, vilket ledde till att problemen upphörde.

Av intervjuer med elevhälsa, rektorn och av inskickad dokumentation framgår att skolan, för att främja tryggheten, bland annat har gemenskapsdagar där elever från olika årskurser och skolformer möts och lär känna varandra samt schemalagda rastvärdar där rastvärdarna arbetar utifrån ett gemensamt förhållningsdokument.

skolan har ett trygghetsteam, som består av representanter från skolans samtliga delar, som löpande följer upp trygghetsarbetet, planerar och följer upp insatser och genomför kartläggningar. Det framgår slutligen att rektorn har arbetat aktivt för att all personal alltid ska se och agera vid misstanke om kränkande behandling och att personal nu gör det.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat av nationella prov i syfte att identifiera eventuella avvikelser, och för sedan diskussioner med lärarna om förklaringar till avvikelserna. Vidare visar granskningen att rektorn till att lärarna använder olika metoder vid bedömningen men att rektorn däremot inte ser till att samtliga lärare har tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat av nationella prov i syfte att identifiera eventuella avvikelser, och sedan för diskussioner med lärarna om förklaringar till avvikelserna. Av intervju med rektorn och av inskickad dokumentation framgår att rektorn i sin analys av bland annat omdömen, resultat av bedömningsstöd och nationella prov samt betyg identifierat flera avvikelser. Identifierade avvikelser är bland annat att ett ämne i högstadiet har haft genomgående lägre resultat än övriga ämnen, att betygssättningen skiljt sig åt mellan två lärare i liknande ämnen och att en klass i lågstadiet haft lägre resultat än övriga klasser på nationella proven. Rektorns förklaringar till de identifierade avvikelserna är i några fall kopplade till undervisningen och i några fall kopplade till bedömningen av elevernas kunskaper. De avvikelser som rektorn bedömt har sin

grund i bedömning har hen följt upp genom samtal med berörda lärare, lektionsobservationer samt uppföljningar med frågor till lärare. Rektorns uppföljning visar att lärare har haft olika förhållningssätt i bedömningen av elevernas kunskaper i ett fåtal ämnen och att det inte funnits tillräcklig variation i bedömningsunderlaget i ett ämne. Därutöver framgår det att avvikelser i bedömningar diskuteras på analysmötena och när betygen analyseras i samband med läsårsavslutningen. Rektorn har på dessa möten även lyft exempelvis delprov på de nationella proven i lågstadiet som avviker med lägre resultat och skillnader mellan resultaten på nationella proven och betyg i specifika ämnen. Som ett resultat av analyserna har rektor infört ett tillfälle för lärarna att diskutera bedömningsdilemman, och att rektorn har beslutat om att enskilda lärare ska delta vid detta tillfälle eftersom rektorn har sett det behovet.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar men att rektorn däremot inte ser till att samtliga lärare har tillräckliga förutsättningar att samverka med andra för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Det framgår intervjuer med lärare och rektorn att en del lärare som undervisar i samma ämne och stadium har möjlighet att samverka kring bedömningar samt att lärare i praktiskestetiska ämnen bildar en grupp där de diskuterar bedömning som är gemensam för ämnena. Lärare genomför även, som ett led i att främja likvärdiga bedömningar, Skolverkets nationella kartläggningsmaterial och Skolverkets bedömningsstöd används i alla årskurser. Vidare arbetar lärare i de yngre åldrarna med kontinuerliga screeningar i exempelvis läsinlärning, och vid bedömning av nationella prov arbetar lärarna med att sambedöma och avidentifiera proven. I intervjuer med lärare framkommer emellertid att flera lärare inte har gemensam tid för att samverka kring bedömningar samt att flera lärare saknar ämneskollegor i samma stadium att diskutera sina bedömningar med. Det framkommer att några av lärarna som saknar en ämneskollega visserligen har en kollega som undervisar i samma ämne fast i ett annat stadium men att lärarna i dessa fall saknar gemensam tid för att diskutera bedömningar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för samtliga lärare att regelbundet diskutera och samverka kring frågor som rör bedömning och betygssättning.

Skolinspektionens granskning visar sammantaget att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg i flera ämnen, men att

rektorn inte försäkrar sig om att samtliga lärare regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning i samtliga ämnen. Det riskerar att leda till att lärare inte får det stöd som de behöver i sitt arbete med bedömning och betygssättning och att bedömningarna därmed inte blir likvärdiga.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.³ I läroplanen anges vidare att lärare utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna. I läroplanen anges även att läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.⁴ Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg.⁵ Även i årskurser där betyg inte sätts behöver lärare därför få goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar av elevers kunskapsutveckling, inte minst inför arbetet med de skriftliga individuella utvecklingsplanerna som ska utgå från lärarens sammanställda information om elevens kunskaper i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna.⁶

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder arbetet med att ta reda på omfattningen av behovet av ytterligare samverkan samt ta reda på hur de lärare som redan har ett fungerande arbete gör. Sedan kan rektorn med det som grund planera för hur arbetet kan läggas upp framöver på ett mer strukturerat sätt så att det omfattar samtliga lärare. Arbetet kan exempelvis planeras inom de delar av det systematiska kvalitetsarbetet som planeras och följs upp av skolutvecklingsgruppen och samverkan i form av gemensamma diskussioner kan med fördel utgå från Skolverkets kommentarmaterial. Huvudmannen kan även bistå rektorn med att organisera arbetet så att en samverkan mellan flera av kommunens grundskolor kan återupptas. Detta genom att exempelvis skapa mötesplatser, såväl fysiska som

³ Förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.8 Rektorns ansvar.

⁴ Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg.

⁵ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2022) Betyg och provning, s. 18

⁶ Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen, s. 16.

digitala, särskilt för de lärare som saknar ämneskollegor inom skolenheten eller som undervisar i ämnen där det inte finns tillgång till nationellt bedömningsstöd.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Douglas Rinaldo

Föredragande
Signerat av: Douglas Rinaldo

I handläggningen av ärendet har även Therése Mineur medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer.
- 3 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9, 13 och 15 november 2023. Besöket genomfördes av Douglas Rinaldo och Therése Mineur.

Fågelskolan är en kommunal grundskoleenhet i Lunds Kommun med elever i förskoleklass, anpassad grundskola och årskurserna 1-9. Förskoleklassen och den anpassade grundskolan ingår inte i granskningen. Det går 436 elever i årskurs 1-9. Skolan leds av en rektor och två biträdande rektorer